

FRITT VALG

10-årsatsingen for likestilling på Sørlandet

Barnehage- praksis for gutter

PEDAGOGISK
verktøy
FOR LIKESTILLING

Gutter i praksis i barnehagen

Tiltak for rekruttering av menn til barnehageyrket

Beskrivelse av tiltaket

Hospiteringsordningen har vært Kristiansand kommunes delprosjekt i Fritt Valg, og går ut på at ungdomsskolegutter på 8. og 9. trinn får mulighet til å hospitere i barnehager, for å se hvordan barnehagen fremstår som arbeidsplass. Forprosjektet til Fritt Valg viste at gutter er mer tradisjonsbundne enn jenter med henhold til yrkesvalg, og derfor ønsket Kristiansand kommune å fokusere sitt delprosjekt nettopp på guttene.

Ordningen har fungert slik at mannlige ansatte fra barnehagene har besøkt skolene, og gjennomført et rekrutteringsarrangement for guttene. De guttene som har funnet opplegget spennende, har skrevet søknad for å komme med i hospiteringsordningen. Det har vært rådgiver og kontaktlærer ved skolen som har vurdert og valgt ut guttene ut i fra søknadene. De aktuelle guttene har så blitt innkalt til intervju. De som har fått tilbud om å delta, har skrevet kontrakt med skolen, sammen med en foresatt. Både barnehagen og skolen har forberedt seg til hospiteringen. Barnehagen mottar i forkant bilde og informasjon om eleven som skal hospitere, og eleven mottar brosjyre fra barnehagen med en forventningsavklaring (gjensidig) og informasjon om barnehagen. Det er en forutsetning at ansattkontakten for hver av ungdommene i barnehagen er en mann, og at det er gjort et forarbeid slik at guttene opplever at de er velkomne. De ansatte er rollemodeller, og har også ansvar for at guttene får meningsfulle og lærerike oppgaver i barnehagene.

Hospiteringen går over tre perioder, en dag i fire uker, tre påfølgende semester. De ungdommene som er inne i 3. hospiteringsperiode deltar i rekrutteringsarbeidet for nye gutter på 8. trinn som skal hospitere. Når hospiteringen er over, har de mannlige ansatte i barnehagen en pizzakveld med ungdommene. Denne kvelden brukes til oppsummering av erfaringene, og elevenes refleksjoner blir senere presentert i klassen.

Det er laget en film om hospiteringsordningen, denne kan du finne som nettressurs på <http://www.frittvalg.no/Video.aspx?m=119>. Vi har også en rollemodellfilm om en mannlig pedagogisk leder, den kan du finne på <http://www.frittvalg.no/VideoArchive.aspx?m=22&amid=523>.

Den nye handlingsplanen for likestilling («Likestilling 2014») mener at en økning av andelen menn som arbeider i barnehage og skole vil fremme kontakten mellom barn og menn, gi et større mangfold blant de ansatte, motvirke et kjønnsdelt arbeidsmarked og bidra til å endre kjønnsstereotype forventninger om at kvinner er best egnet som

omsorgspersoner for barn. Regjeringens mål er at det skal være 20 % mannlige ansatte i barnehager, men dette målet er det fortsatt langt igjen til vi når. Med dette tiltaket håper vi å kunne vise gutter på ungdomsskolen at barnehagen kan være en aktuell arbeidsplass.

Mål for tiltak:

- Å øke mot og selvfølelse hos ungdomsskolegutter gjennom tilrettelegging av en praktisk og positiv arbeidslivserfaring innen barn og omsorg, og å stimulere til et utdannings- og yrkesvalg som utfordrer tradisjoner og fordommer.
- Å la elever få oppleve at både kvinner og menn kan ta del i omsorg og være med i alle aktiviteter i barnehagen.
- Å rekruttere flere menn til jobb i barnehage.

Vi vet vi er på rett vei når: (konkretiser med deres egne tidsangivelser og størrelser; når, hvor mange/mye?)

- Mannlige barnehageansatte deltar i ordningen.
- Minst 5 gutter søker praksis i barnehagen.
- Antallet som ønsker å delta øker hvert år.
- Barnehagen er en attraktiv praksisplass også i forbindelse med arbeidsuker utenfor tiltaket.
- Tiltaket er innarbeidet i både skolens og barnehagens planer samt ordinær drift og årshjul.
- Antall mannlige barnehageansatte øker.
- Mannlige barnehageansatte deltar i andre rekrutteringsarrangement rettet mot menn/gutter.
- Temaet Fritt Valg/likestilling er behandlet på foreldremøter i barnehager og skoler.
- Personalgruppa i barnehage og skole representerer et mangfold med hensyn til kjønn, etnisitet osv.

Forventet ressursbruk

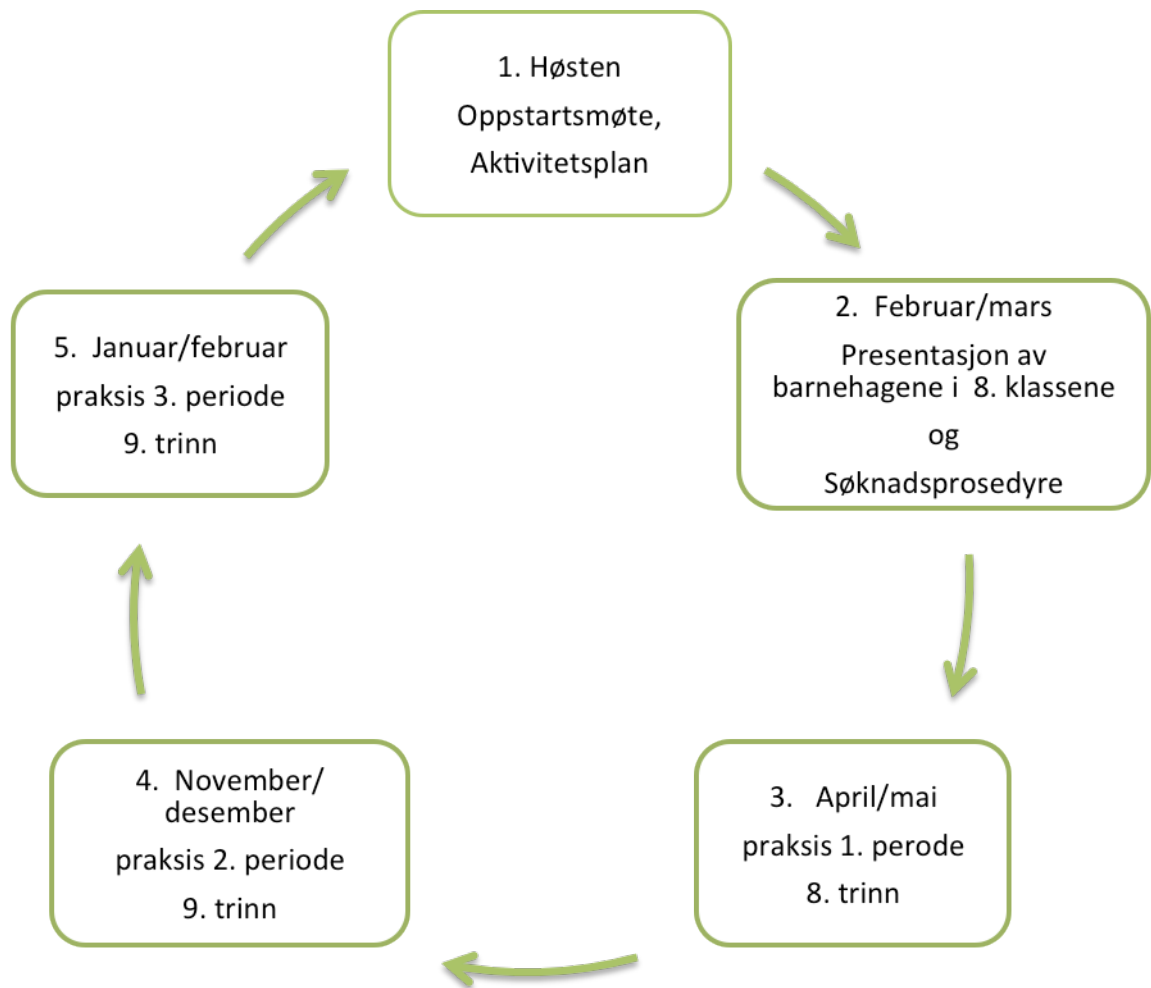
Skolene som har deltatt i ordningen estimerer at en rådgiver må ha en årstime til rådighet for å administrere og følge opp arbeidet. Barnehagene må sette av tid blant de ansatte til avklaringsmøter, rekrutteringsarrangement, løpende veiledning av guttene og en avslutnings- og oppsummeringskveld. Å sikre ressurser til gjennomføring henger derfor nøye sammen med implementering i skolens og barnehagenes planer og årshjul. Tiltaket må derfor ikke ses på som et tilleggsprosjekt, men i sin helhet implementeres i virksomhetenes ordinære drift, og brukes som en ressurs for kreativt å løse primæroppgavene.

Ungdomskolegutter har praksis i barnehager

Eksempel på samarbeid mellom to barnehager og en ungdomsskole

Årshjul

Hvem

Kontaktpersoner og ansvarlige for prosjektsamarbeidet. Det er viktig at leder i barnehage og rektor er involvert i tillegg til de som gjennomfører prosjektet.

Hva

- **Avklare rammebetingelser:** tidsbruk, økonomi og ansvar
- **Møteplan** med hvem som har ansvar for innkalling og referater.
To møter i halvåret i oppstartåret, deretter ett i halvåret.
- 1. **Aktivitetsplan** som involverer arbeidsplassene og elevene utarbeides om høsten.
Praksisperioder á 4 uker, eleven kommer i barnehagen en dag per uke. En elev per barnegruppe/avdeling. Det tas bilder som etter godkjenning av barnehagen kan brukes i elevenes presentasjon om høsten slik at de er med og rekrutterer nye elever som da går på 8. trinn. Mannlige kontaktpersoner der det er mulig
- 2. **Februar/mars: presentasjon av barnehagen (9. trinn elevene deltar i 2. runde av prosjektet)**
- 3. **April/mai: praksis 8. trinn**
- 4. **November/desember: Andre praksis, elevene som nå er 9. trinn**
- 5. **Januar/februar: Tredje praksis, samme elever 9. trinn.**

Presentasjon og søknadsprosedyre

Mannlige pedagoger kommer i en time på skolen med gutter på 8. trinn og presenterer seg og barnehagen som arbeidsplass. Elevene informeres om mulighet for å søke praksis i de to barnehagene (bruk vedlegg «Presentasjons-erfaringer»).

Elevene søker om praksis i barnehage innen oppsatt frist (bruk vedlegg «Søknadsskjema»).

Skolen gjennomfører søknadsprosess med intervjuer og ansetter elevene. Utvalgte elever må være motiverte og egnet for å være i barnehage.

Skolen informerer og har dialog med foreldrene.

Arbeidskontrakt (bruk vedlegg «Arbeidskontrakt») undertegnes av lærer, elev og foreldre. Kopi leveres barnehagen.

Barnehagen informerer barnehagens foreldre gjennom samarbeidsutvalg, foreldremøter, nettsiden www.frittvalg.no og skriftlig Foreldreinformasjon (bruk vedlegg «Foreldreinformasjon»).

Utvalgte elever lager en kort presentasjon av seg selv med bilde som henges opp i barnehagen til informasjon. Elevpresentasjon.

Praksis

Barnehagene utarbeidet en informasjonsfolder som gjennomgås første dag i barnehagen, og gir informasjon til elevene (se vedlegg «Velkommen til praksis»).

Barnehagen informerer alle ansatte om elevpraksisen. Poengterer målsettingen om at elevene får gode opplevelser og ser barnehagen som en mulig framtidig arbeidsplass.

Beskrivelse av første praksisuke

- Elevene blir tatt i mot av kontaktperson i barnehagen
- Det avholdes et informasjonsmøte der elevfolderen gjennomgås
- Eleven følger barnegruppa og sin kontaktperson/fadder. (En elev per gruppe)
- Kontaktlærer besøker elevene en gang i løpet av praksis
- På slutten av praksisperioden gjennomføres et oppsummeringsmøte med elevene.

Skolen – elevene presenterer sine praksiserfaringer for klassen etter andre praksisperiode.
– alle elevene skal ha besøk fra skolen i løpet av 2. periode i barnehagen.

Avslutningsmøte

Etter siste praksisperiode har elevene på 9. trinn et møte sammen med barnehagepedagogene som hadde presentasjonen og var kontaktperson i barnehagene. Møtet er en veldig hyggelig avslutning med pizza og brus og innspill fra elevene til den neste presentasjonen for å rekruttere nye elever fra 8. trinn.

Annet

Hokus Pokus barnehage har ansatt flere av guttene som «Lekeressurs» etter at praksisen var avsluttet. De ansettes da etter kontakt med foreldrene som midlertidig ekstraressurs 1-2 timer per uke, med tarifflønn (under 16 år) og både egen og foreldres underskrifter på kontrakten. Dette har vi svært gode erfaringer med – populært for ungdommen, og for både voksne og barn i barnehagen.

Presentasjonserfaringer fra rekruttering av ungdomsskolegutter

– til inspirasjon

Vi begynte i høst med brainstorming om hvordan vi kunne lage en presentasjon som kunne holde på nysgjerrigheten og vekke interessen hos guttene på 9 trinn. Vi valgte å lage et opplegg som skulle hemmeligholde at vi kom fra barnehage. Vi tok på oss Liverpooldrakter og presenterte oss som to medlemmer av «Klubben». Vi hadde funnet fram bilder av 2 kjendiser og velkjente fotballspillere som også er student/førskolelærere, og fortalte at vi kom fra samme klubb som dem.

Vi fortalte en del om hva vi kunne gjøre i denne klubben (interesser, innflytelse på egen hverdag, et stort forbilde og på mange måter en kjendis for mange). Deretter fortalte vi om forpliktelser som fulgte med, fremdeles uten å avsløre hvor vi kom fra.

Mot slutten inviterte vi elevene til å komme med sine interesser, som de kunne ta med seg inn i denne «klubben». Helt til sist skulle de gjette hvilken klubb vi kom fra. Da kom det fram alt fra «kirke» til «fotballspeidere». En gutt sa *barnehage* uten helt å tro på det, så det forslaget rant ut i ingenting.

Etter at vi avslørte hvor vi kom fra, var det noen som ristet på hodet, men ikke så mange. Vi hadde vekket nysgjerrigheten hos dem. De hadde mange spørsmål, hvorav mange gikk på lønn. De så for seg at 5 millioner var en helt standard årslønn.

Vi fikk 10 søknader og 10 spente gutter dukket opp. Underveis og etterpå i deres praksis har vi fått utelukkende positive tilbakemeldinger. De har vært storfornøyd med at de har fått denne muligheten. Læreren deres forteller til oss at guttene har fortalt og skrytt masse av barnehage til sine klassekamerater. Og da er vi på god vei☺.

Ny klasse og ny runde med elevpraksis

Vi måtte lage ny presentasjon (*Klubben* var jo avslørt og ryktene om barnehagepraksis gikk på skolen). Vi valgte en annen inngang og fokuserte på humor og antall timer man tilbringer ulike deler av livet sitt på: - så mange timer på å bytte sokker, - så og så mange timer på å sove... osv.

Etter hvert dreide vi det inn mot jobb og hvor mange timer vi tilbringer der i løpet av livet. De fikk mulighet til å komme med sine tanker om det å jobbe og hva de kunne tenke seg å jobbe med. Disse guttene var ett år yngre, altså 13 år, men svært reflektert. De var ikke fokusert på dette med lønn, men mye mer på trivsel.

Vi hadde planlagt at 9. klasse som hadde hatt barnehagepraksis skulle spille en rolle i den nye presentasjonen og tok derfor disse med på en planleggingsrunde i forkant av den nye presentasjonen.

Vi hadde også laget to photostorysnutter som vi spilte for guttene. Her viste vi bilder fra de forrige guttenes praksis i tillegg til bilder fra barnehagehverdagen. Dette var virkelig noe som slo an.

Helt til sist fortalte hver av guttene fra 9. klasse en historie fra første praksis, som de hadde opplevd som positiv.

Det vi la mest merke til på begge presentasjonene, er hvor lite guttene aner på forhånd. Vi fikk spørsmål om det ikke var kjedelig å løpe etter unger som griner og bæsjer i bleia. Vi svarte ved å vise en bildeserie hvor vi fjellklatrer. Da ble de veldig imponert.

Denne gangen fikk vi inn 23 søknader hvor alle var gjennomtenkt og reflekterte. Det var tydelig at mange gutter nå virkelig ønsket å komme ut i barnehage.

Tilbakemeldingene etter praksis de første gangene er utelukkende positive. De har vært her tre ganger og skal tilbake til høsten. De gleder seg visst allerede. Vi har fått tilbakemelding fra de guttene som har vært ute i praksis at presentasjonene har vært spennende og interessante så det tar vi med oss og jobber videre med.

Mayshar Golshani, Anders Geelmuyden

Mai 2010.

Oversikt over vedlegg knyttet til tiltaket

1. Søknadsskjema
2. Informasjon til foreldre
3. Arbeidskontrakt elevpraksis
4. Elevpresentasjon til oppslag i barnehagen
5. Velkommen til praksis
6. Bekreftelse elevpraksis

..... skole i samarbeid med ..... barnehage og .....
barnehage tilbyr gutter å ha arbeidspraksis en dag i uka, fire uker ..... og .....
20.....

SØKNADSRIST: .....

SØKNADSSKJEMA

Dette er noe jeg er svært interessert i, og søker herved på stillingen.

Navn: _____ Klasse: _____

Hvilke interesser har du (spiller gitar, liker å fotografere, glad i å lese, glad i naturen ...)

Hvorfor søker du:

Hva er din styrke? (tålmodig, liker å opptre, liker å ha ansvar ...)

Hvorfor skal vi ansette nettopp deg? (skryt litt av deg selv)

Dato: _____

_____
Underskrift fra foresatte

_____
Underskrift elev

Eksempel på informasjon til foreldre Fritt Valg

Prosjektsamarbeid med ungdomsskole

_____ **barnehage** deltar i regionens satsing for bedre likestilling på Sørlandet og er med i et prosjekt i _____ kommune der satsingen går ut på å presentere barnehagen som en aktuell arbeidsplass for menn. Se også www.frittvalg.no

I samarbeid med _____ ungdomsskole og _____ barnehage tilbyr vi gutter å ha arbeidspraksis en dag i uka, fire uker november/ desember og noen uker våren 20__.

Hospiteringen vil foregå ___ dagene i _____ (mnd).

Dette tror vi blir flott både for guttene som har «søkt jobb» hos oss og for barnehagebarna våre som erfaringsvis syns det er veldig spennende å ha kontakt med ungdom!

Elev/klasse

Barnehagegruppe

Ansatt kontaktperson

Eksempel på elevpresentasjon til oppslag i barnehagen

Hei jeg heter Mats, er 14 år gammel. Jeg liker å leke med barn fordi jeg er oppvokst med barn☺. Jeg liker å fiske og spille litt fotball og håndball. Og så liker jeg å tulle litt☺Jeg har selv en lillebror på barneskolen. Jeg gleder meg til å bli kjent med alle barna.

Bilde

ARBEIDSKONTRAKT

Navn: _____ Klasse: _____

er ansatt ved _____ barnehage for fire uker høsten 09 og fire uker våren 2010.

Arbeidstiden er hver .....dag fra klokken 08.30–14.30

Hensikten med oppholdet er å gi deg erfaring i å arbeide med barn, øve deg i å ta ansvar og bruke deg selv.

Arbeidet erstatter skoletiden, men ikke leksene.
(Snakk med lærer om det blir for mye.)

Det ytes ikke lønn i arbeidstiden.

Ha med deg nistemat og godt med klær beregnet for mye uteaktivitet.

Husk at du representerer din skole. Det er viktig at du yter ditt beste, opptrer respektfullt overfor både barn og kolleger og at du møter på tida og varsler dersom du er forhindret.

Det er greit at eleven i praksis fotograferes for dokumentasjon av prosjektet

JA

NEI

Dato: _____

_____
Underskrift fra foresatte

_____
Underskrift elev

..... skole i samarbeid med ..... barnehage og
..... barnehage tilbyr gutter arbeidspraksis.

Til: .....
(elevens navn)

Velkommen til PRAKSIS

i ..... barnehage

Foto av barnehagen

Foto av barnehagen

KONTAKTINFORMASJON

.....
barnehage

Adresse
.....

Tlf: _____ E-post: _____

web-adresse: _____

Din kontaktperson er:
.....

.....
barnehage

Adresse
.....

Tlf: _____ E-post: _____

web-adresse: _____

Din kontaktperson er:
.....

Informasjon

til ungdomsskoleelever som skal ha praksis i barnehage

Arbeidstiden er avtalte dager fra klokken 08.30–14.30.

Husk: nistemat, innesko og godt med klær beregnet for mye uteaktivitet.

Hensikten med oppholdet er å gi deg erfaring i å arbeide med barn, øve deg i å ta ansvar og bruke deg selv.

Arbeidet erstatter skoletiden, men ikke leksene. (Snakk med lærer om det blir for mye.)

Du må møte på tida og varsle til skolen og barnehagen dersom du er forhindret.

Husk at du representerer skolen din. Det er viktig at du yter ditt beste, opptrer respektfullt overfor både barn og kolleger.

Alle som jobber i barnehage har taushetsplikt. Det betyr at du ikke må si videre ting du får vite om barna, deres familier eller ansatte i barnehagen. Men du kan gjerne snakke med ansatte i barnehagen og kontaktpersonen din om alt det du opplever.

Det er ikke tillatt å ta bilder av barna verken med kamera eller mobiltelefon til privat bruk eller publisering, barnehagen må godkjenne billedmateriell som skal brukes til dokumentasjon av praksisen i prosjektet.

Vi håper du vil ha det både
trivelig, gøy og interessant i praksistiden:
bruk kontaktpersonen din i barnehagen,
spør om «alt» du lurer på!

Hva kan du gjøre....

Ungdom og voksne er forbilder for barna. Barna lærer hele tiden av deg når du

er sammen med dem. De opplever hvordan du bryr deg om dem, hvordan du snakker til dem og om du viser at du har lyst til å være sammen med dem.

Mange barn er nysgjerrige og vil ta kontakt med deg, ofte er det ennå mer stas med ungdommer enn med det voksne personalet! Det er nok også nødvendig at du selv tar initiativ til kontakt: spør hva barna heter, fortell hvem du er og vis interesse for det de holder på med. Bli gjerne med på leken sammen med barna! Kanskje du til og med greier å få «den stille og sjenerte» gutten eller jenta med

i aktiviteter sammen med de andre?

Barna kan også være greie «informanter» og forklare deg hvor rom eller utstyr befinner seg, eller hvordan vi pleier å gjøre det med forskjellige forhold.

Kanskje har du lyst til å prøve noe spesielt, for eksempel spille instrument eller ha fotballgruppe? – Det er mange muligheter til gøy opplevelser med barna; ta det opp med kontaktpersonen din!

Hva kan du bli ...

Leder av en barnehage

Stilling som krever utdanning som førskolelærer i minimum 3 år for eksempel ved UIA, og gjerne erfaring eller tilleggsutdanning i for eksempel "organisasjon og ledelse".

Pedagogisk leder/gruppeleder

Krever utdanning som førskolelærer

Pedagogisk leder/pedagog uten ansvar for barnegruppe

krever utdanning som førskolelærer

Fagarbeider

Krever utdanning/fagbrev i Barne- og ungdomsarbeiderfaget

Medarbeider/assistent

Krever ikke formell utdanning

FRITT VALG – et prosjektsamarbeid mellom ungdomsskole og barnehage

_____ barnehage har i samarbeid med

BEKREFTELSE

.....

...

(elevens navn)

har gjennomført praksis

.....

...

(praksistider)

i ..... barnehage

Dato/sted .....

.....
Underskrift veileder

.....
Underskrift kontaktlærer

